

PERSBERICHT

2 december 2024

Viering 50-jaar SOM in aanwezigheid van minister Mona Keijzer

Op vrijdag 22 november vierde de Samenwerkingsorganisatie Monumenteneigenaren (SOM) in Amsterdam haar 50-jarig bestaan. Het inhoudelijk programma bestond naast het felicitatiebezoek van minister Mona Keijzer uit bijdragen van architectuurhistoricus Karel Loeff en directeur RCE Susan Lammers. In een vraaggesprek met SOM-voorzitter Suzan te Brake legde minister Keijzer uit meer ruimte te willen geven aan monumenten binnen bestaande regelingen voor verhuur en duurzaamheid. Ook wil de minister de subsidieregeling SVOH vereenvoudigen en toegankelijker maken, o.a. door de ondergrens van het aantal vierkante meters te verlagen bij kleine monumenten.

Het jubileum van SOM was voor minister Keijzer een mooi moment om stil te staan bij de waarde van de gebouwde omgeving en speciaal de positie van monumenten daarbinnen. In het verleden was ze als wethouder van de gemeente Waterland hiermee al bezig geweest en als minister pakt ze graag deze draad weer op. Nederlanders genieten van erfgoed en het is aan organisaties als SOM om dit samen met de overheid door te geven aan toekomstige generaties, zei de minister. De minister hoopt monumenten ook in te kunnen zetten bij de grote woningopgave waar Nederland voor staat.

Woningnood

Bij de maatregelen om de woningnood te lijf te gaan – splitsen van woningen, transformeren van bestaande voorraad, vereenvoudigen van administratieve regelingen – ziet de minister graag een inbreng weggelegd voor eigenaren van monumenten. Om dit te stimuleren wil de minister af van onnodige regels en onderzoekt ze mogelijkheden voor subsidies. Minister Mona Keijzer sloot het vraaggesprek met voorzitter Suzan te Brake af met de welgemeente felicitaties aan het adres van de jubilerende SOM. De minister ging keerde met een “goedgevulde rugzak” (met boeken van de leden van SOM) weer terug naar huis.

SOM 50 jaar geleden opgericht als Landelijke Federatie Het Behouden Huis

Voorafgaand aan het interview met minister Keijzer gaf Karel Loeff, architectuurhistoricus en directeur van de Bond Heemschut, een historisch overzicht van een halve eeuw federatie van Stadsherstellen en monumentenbeherende organisaties. Kunstenaar en monumentenbeschermer Geurt Brinkgreve nam het initiatief tot de oprichting. In die halve eeuw ontstonden Stadsherstellen (veelal gefinancierd met aandelen van grote bedrijven die dit belangrijk achten en soms overheden) en andere organisaties, die zich met name bekommerden om de sterk vervallen binnensteden. De naam SOM werd pas enkele jaren geleden gekozen als nieuwe omschrijving van wat eerder de Landelijke Federatie het Behouden Huis heette. De leden hebben in de loop der jaren niet alleen woonhuizen gered van sloop of verval maar ook kerken en industrieel erfgoed. Karel Loeff sloot zijn verhaal af door zich tot de leden van SOM te richten:

“U staat op de schouders van de hoeders en strijders van het verleden en door uw inzet vloeit de winst uit uw organisatie op meer manieren terug in de samenleving: door erfgoed te behouden, woningen te realiseren en een aantrekkelijke leefomgeving te creëren voor bewoners en bezoekers. En dat is veel meer dan de som der delen.”

Abraham en Sarah

Algemeen directeur Susan Lammers van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed bracht als felicitatie een Abraham én een Sarah mee. Susan Lammers verbond het verleden aan het heden en de toekomst van SOM: *“In die halve eeuw SOM hebben vele duizenden monumentale panden dankzij haar organisaties een goede toekomst gekregen. Vele tienduizenden mensen hebben dankzij het verzette werk een fijne, karaktervolle woning of een mooie werkplek gekregen. En vele miljoenen mensen genieten jaarlijks van die historische gebouwen als dagelijkse passant of als bezoeker van onze dorpen, steden en regio’s. Zo verbindt erfgoed ons, bewust of onbewust, met generaties voor en na ons en met een concrete plaats. Uw bijdrage daaraan vinden we in het hele land: van Bergen op Zoom tot Oud-Kollumerland, van Zutphen tot Enkhuizen.”*

Voorzitter Suzan te Brake van SOM aanvaardde de vele felicitaties in dank. Ze gaf daarbij aan dat SOM na een halve eeuw nog steeds springlevend is en zich blijft inzetten voor de belangen van maatschappelijke verhuurders van monumentaal vastgoed. Stadsherstellen en andere monumenteneigenaren blijven ook in de toekomst panden verwerven, restaureren, onderhouden en verduurzamen. Om zo historische binnensteden én dorpen van grote waarde te laten zijn voor inwoners, bewoners en belangstellenden van buiten.

Over SOM

De SOM verenigt bijna 30 Stadsherstellen en monumentenbeheerders, welke gezamenlijk vele duizenden monumenten in eigendom en beheer hebben verspreid over Nederland, waaronder 5.500 verhuurde woonhuismonumenten. In totaal verhuren de leden ca. 850.000 m² historisch erfgoed.

Noot voor de redactie

Op foto 1 v.l.n.r. Niels van der Vlist (secretaris SOM), minister Keijzer, Suzan te Brake (voorzitter SOM), Susan Lammers (directeur RCE), Lilian Kusters (bestuurslid SOM), Karel Loeff (spreker en directeur Bond Heemschut), Dywel Braaf (pianist), Barend Jan Schrieken (penningmeester SOM).

Op foto 2 vraaggesprek minister Keijzer, Suzan te Brake (voorzitter SOM)

Op foto 3 in het midden bestuur SOM, links minister Keijzer, rechts Susan Lammers en Karel Loeff

Op foto 4 v.l.n.r. Karel Loeff (spreker en directeur Bond Heemschut), Barend Jan Schrieken (penningmeester SOM), Lilian Kusters (bestuurslid SOM), Onno Meerstadt (Stadsherstel Amsterdam en gastheer), Suzan te Brake (voorzitter SOM), minister Keijzer, Niels van der Vlist (secretaris SOM)

(Fotograaf André Russcher)

Contactgegevens: Suzan te Brake (voorzitter SOM) s.brake@boei.nl , 06-12524906